

หมวดว่าด้วยวิชาความรู้

[ไทย]

كتاب العلم

[باللغة النابليانية]

มุหัมมัด บิน อิบรอฮีม บิน อับดุลลอฮ์ อัต-ตุวัยญีรีย

محمد بن إبراهيم بن عبد الله التويجري

แปลโดย: สุกรี นूर จงรักสัตย์

ترجمة: شكري نور

ตรวจทาน: พิชชอล อับดุลฮาดี

مراجعة: فيصل عبد الهادي

จากหนังสือ: มุคตะศ็อร อัล-ฟีกฮ์ อัล-อิสลามีย

المصدر: كتاب مختصر الفقه الإسلامي

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อัล-รีอบวะฮ์ กรุงริยาด

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 – 2008

islamhouse.com

หมวดว่าด้วยวิชาความรู้

คุณค่าของวิชาความรู้

๑- อัลลอฮฺ สُبْحَانَهُ วัะตะอะลา ได้ตรัสว่า :

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ (المجادلة : 11)

ความว่า : อัลลอฮฺทรงยกกระตบหลายชั้นแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่สุเจ้าและผู้ได้รับความรู้ทั้งหลาย และอัลลอฮฺนั้นทรงรอบรู้ยิ่งในสิ่งที่สุเจ้ากระทำ (อัลมุดาอะละฮฺ : ๑๑)

๒- จากอบูอุมามะฮฺ อัลบาศิรีย์ เราะะฎิยัลลอฮุ อันฮุ เล่าว่า :

ذَكَرَ لِرَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - رَجُلَانِ أَحَدُهُمَا عَابِدٌ وَالْآخَرُ عَالِمٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - « فَضَّلُ الْعَالِمَ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضِيلِي عَلَى أَدْنَاكُمْ ». ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - « إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَهْلَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ حَتَّى النَّمْلَةَ فِي جُحْرِهَا وَحَتَّى الْحُوتَ لَيُصَلُّونَ عَلَى مُعَلِّمِ النَّاسِ الْخَيْرِ ». أَخْرَجَهُ التِّرْمِذِيُّ

ความว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ คีอิลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้รับรายงานเกี่ยวกับชายสองคน คนหนึ่งเป็นนักประกอบศาสนกิจและอีกคนหนึ่งเป็นผู้รู้ ท่านเราะสูลุลลอฮฺ คีอิลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม จึงกล่าวว่า “ความประเสริฐของผู้ต่อนักประกอบศาสนกิจนั้นเสมือนกับความประเสริฐของฉันต่อคนที่ต้อยต่ำที่สุดในหมู่พวกท่าน” จากนั้นท่านเราะสูลุลลอฮฺ คีอิลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ก็ได้กล่าวว่า “แท้จริง อัลลอฮฺ และเหล่ามะลาอิกะฮฺของพระองค์ตลอดจนชาวฟากฟ้าและแผ่นดิน จนกระทั่งมดที่อยู่ในรังของมัน หรือกระทั่งปลาต่างย่อมกล่าวอวยพรให้กับผู้สอนความดีแก่มนุษย์” [เศาะฮิหฺ บันทีกฺโดยออตติรมิซีย์ หมายเลข ๒๖๘๕ เศาะฮิหฺสุนันออตติรมิซีย์ หมายเลข ๒๑๖๑]

ความประเสริฐของการศึกษาหาความรู้ โดยมันต้องมาก่อนคำพูดและการกระทำ

๑- อัลลอฮฺ สُبْحَانَهُ วัะตะอะลา ได้ตรัสว่า :

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مُتَقَلِّبِكُمْ وَمَثَوْنَكُمْ ﴿١٩﴾ (حمد : ١٩)

ความว่า : ดังนั้น ก็จงทราบไว้เถิดว่าไม่มีพระเจ้าผู้ควรกราบไหว้อย่างแท้จริง นอก
จากอัลลอฮฺ และจงกล่าวคำอิสติฆฟาร (ขอภัยโทษ) ในความผิดของตัวเอง และ
ของบรรดาผู้ศรัทธาชายและหญิง และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งถึงความเคลือบไหวและที่พำนัก
ของสุเจ้า (มุหัมมัด : ๑๙)

๒- อัลลอฮฺ สุปหानะฮฺวะตะอาลา ได้ตรัสว่า :

وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا (طه : ١١٤)

ความว่า : และจงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า “ร็อบบิซิดนีย์ อิลมา” (แปลว่า โอ้พระเจ้าของ
ข้า ! ขอโปรดทรงเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ข้าด้วยเถิด) (ฏอฮา : ๑๑๔)

๓- มีรายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะวะฎิยัลลอฮฺ อันฮฺ ว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ
วะสลัลัม ได้กล่าวว่า :

«... وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ ». أَخْرَجَهُ

مسلم

ความว่า : “และผู้ใดที่เดินในเส้นทางเพื่อค้นหาวิชาความรู้ อัลลอฮฺก็จะอำนวยความสะดวก
สะดวกเส้นทางสู่สวรรค์แก่เขาเนื่องเพราะมัน” [บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข ๒๖๙๙]

ความประเสริฐของผู้ที่เชิญชวนผู้อื่นสู่เส้นทางที่ถูกต้อง

มีรายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะวะฎิยัลลอฮฺ อันฮฺ ว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ
วะสลัลัม ได้กล่าวว่า :

« مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ
أُجُورِهِمْ شَيْئًا وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ
ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا ». »

ความว่า : “ผู้ใดเชิญชวนผู้อื่นไปสู่แนวทางที่ถูกต้อง เขาก็จะได้รับผลบุญเท่ากับผลบุญ
ของผู้ปฏิบัติตามคำเชิญชวนของเขา โดยที่ผลบุญของเขาเหล่านั้นไม่ได้ขาดหายไปแต่

ประการใด และผู้ใดที่เชิญชวนผู้อื่นสู่ทางหลงผิด เขาก็จะได้รับผลบาปเท่ากับผลบาปของผู้ปฏิบัติตามคำเชิญชวนของเขา โดยที่ผลบาปของเขาเหล่านั้นไม่ได้ขาดหายไปแต่ประการใด” บันทึกโดยมุสลิม [บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข ๒๖๗๔]

วาญิบต้องถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น

๑- อัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า :

هَذَا بَلَّغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا بِهِ ۖ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو

الْأَلْبَابِ ﴿٥٢﴾ (إبراهيم : ๕๒)

ความว่า : นี่คือการประกาศแก่ปวงมนุษย์ เพื่อพวกเขาจะได้รับบทเรียนจากมัน และจะรู้ว่าแท้จริงแล้วพระองค์คือพระเจ้าผู้ทรงเอกะ และเพื่อบรรดาผู้ที่มีปัญญาจะได้ถือเป็นบทเรียน (อิบรอฮีม : ๕๒)

๒- มีรายงานจากอับดุลลอฮ์ เราะวะฎีย์ อัลลอฮ์ อันสุ ในตอนฮัจญ์อัลวะดาค (ฮัจญ์อำลาครั้งสุดท้ายของท่านนบีมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม) ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«لِيُبَيِّنَ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ ، فَإِنَّ الشَّاهِدَ عَسَى أَنْ يُبَلِّغَ مَنْ هُوَ أَوْعَى لَهُ مِنْهُ» . متفق

عليه

ความว่า : “ขอให้ผู้ที่มาจกกลับไปบอกผู้ที่ไม่มา โดยผู้ที่มาอาจจะกลับไปบอกแก่ผู้ที่เข้าใจดีกว่าเขาก็เป็นได้” [มุตตะฟัค อะลัยฮุ บันทึกโดยอัลบุคอรีห์ตามสำนวนนี้ หมายเลข ๖๗ และมุสลิม หมายเลข ๑๖๗๙]

๓- มีรายงานจากอับดุลลอฮ์ บินฮัมรฺ เราะวะฎีย์ อัลลอฮ์ อันสุ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

«بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً ..» . أخرجه البخاري

ความว่า : “พวกท่านจงถ่ายทอดความรู้ที่รับจากฉันให้แก่คนอื่นแม้เพียงหนึ่งอายัต (โองการ)ก็ตาม” [บันทึกโดยอัลบุคอรีห์ หมายเลข ๓๔๖๑]

โทษสำหรับผู้ปกปิดความรู้

๑- อัลลอฮ์ สُبْحَانَ سُبْحَانَ سُبْحَانَ ได้ตรัสว่า :

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَأَهْدَىٰ مِنْهُ بَيْنَهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعْنُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا

وَيَبِينُوا فَأُولَٰئِكَ تُتَّبَعُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ (البقرة : ١٥٩-١٦٠)

ความว่า : แท้จริง บรรดาผู้ที่ปกปิดหลักฐานอันชัดเจนและข้อแนะนำอันถูกต้องที่เราได้
ประทานลงมา ภายหลังจากที่เราได้อธิบายมันไว้อย่างละเอียดให้แก่มนุษย์ในคัมภีร์นั้น
ชนเหล่านั้นแหละที่อัลลอฮ์จะทรงขับพวกเขาให้พ้นจากความเมตตาของพระองค์ และ
บรรดาผู้สาปแช่งต่างก็จะพลอยสาปแช่งพวกเขาไปด้วย นอกจากผู้ที่สำนึกผิดพร้อมกับ
ปรับปรุงแก้ไขตัวเองและชี้แจงสิ่งที่ปกปิดไว้ ซึ่งชนเหล่านั้นข้าจะทรงยกโทษให้แก่พวก
เขา และข้าคือพระผู้ทรงยกโทษ พระผู้ทรงเมตตายิ่ง (อัลบะเกาะเราะฮ์ : ๑๕๙-๑๖๐)

๒- จากอบู ฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ เล่าว่า ท่านเราะสูลุลลอฮ์ คืออลัลลอฮ์ อะลัยฮิ
วะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

« مَنْ سُئِلَ عَنْ عِلْمٍ فَكْتَمَهُ أَلْجَمَهُ اللَّهُ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ». أَخْرَجَهُ أَبُو دَاوُدَ

والترمذي

ความว่า : “ผู้ใดที่ถูกถามเกี่ยวกับความรู้บางอย่างหนึ่งแล้วเขาปกปิดมัน อัลลอฮ์ก็จะทรง
ครอบปากเขาด้วยปลอกปากที่ทำจากไฟในวันกิยามัต” [หะสันเศาะฮีหฺ บันทีก
โดยอบูดาอูดตามสำนวนนี้ หมายเลข ๓๖๕๘ เศาะฮีหฺสุนันอบีดาอูด หมายเลข ๓๑๐๖
และบันทีกโดยอัสติริมิซี หมายเลข ๒๖๔๙ เศาะฮีหฺสุนันอัสติริมิซี หมายเลข
๒๑๓๕]

**โทษสำหรับผู้ศึกษาความรู้ศาสนาด้วยเจตนาอื่น ๆ นอกเหนือจากการหวังในความโปรดปราน
ของอัลลอฮ์**

๑- มีรายงานจากอบู ฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ว่าท่านเราะสูลุลลอฮ์ คืออลัลลอฮ์ อะลัยฮิ
วะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

« مَنْ تَعَلَّمَ عِلْمًا مِمَّا يُبْتَغَىٰ بِهِ وَجْهُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا يَتَعَلَّمُهُ إِلَّا لِيُصِيبَ بِهِ عَرَضًا مِنَ

الدُّنْيَا لَمْ يَجِدْ عَرَفَ الْجَنَّةَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ». يَعْنِي رِيحَهَا. أَخْرَجَهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ

ความว่า : “ผู้ใดที่ศึกษาความรู้ประเภทที่มีจุดประสงค์เพื่อแสวงหาความโปรดปราน
ของอัลลอฮ์ ด้วยเจตนาเพียงเพื่อแสวงหาวัตถุโลกดุนยา เขาจะไม่ได้กลิ่นสวรรค์ในวันกิ

ยามัต” [เศาะฮี้หฺ บันทีกโดยอบูดาอูดตามสำนวนนี้ หมายเลข ๓๖๖๔ เศาะฮี้หฺสุนันอบีดาอูด หมายเลข ๓๑๑๒ และบันทีกโดยอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข ๒๕๒ เศาะฮี้หฺสุนันอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข ๒๐๔]

๒- จากกะอับ บินมาลิก เราะะฎิยัลลอฮุ อันฮุ เล่าว่า : ฉันได้ยินท่านเราะสะอูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวว่ :

« مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ لِيَجَارِيَ بِهِ الْعُلَمَاءَ أَوْ لِيُمَارِيَ بِهِ السُّفَهَاءَ أَوْ يَصْرِفَ بِهِ وَجْهَهُ النَّاسِ إِلَيْهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ النَّارَ » . أخرجه الترمذي وابن ماجه

ความว่า : “ผู้ที่ร่ำเรียนวิชาเพื่อจะใช้แข่งประชันกับบรรดาผู้รู้ หรือเพื่อจะใช้โอ้อวดคนโง่ หรือเพื่อจะใช้เบนใบหน้าคนอื่นให้มองไปยังตัวเขา(หมายถึงหาผลประโยชน์กับคนอื่นด้วยความรู้ของเขา) อัลลอฮฺก็จะให้เขาเข้านรก” [หะสัน บันทีกโดยอัดติรมิซียฺตามสำนวนนี้ หมายเลข ๒๖๔๕ เศาะฮี้หฺสุนันอัดติรมิซียฺ หมายเลข ๒๑๓๘ และบันทีกโดยอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข ๒๕๓ เศาะฮี้หฺสุนันอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข ๒๐๕]

โทษสำหรับการทำความเท็จแอบอ้างอัลลอฮฺและเราะสะอูลของพระองค์

๑- อัลลอฮฺ สُبหานะฮฺวะตะอะลา ได้ตรัสว่า :

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (الأنعام : ١٤٤)

ความว่า : ดังนั้น ผู้ใดเล่าที่จะโหดร้ายทารุณยิ่งไปกว่าผู้ที่ปั้นความเท็จแอบอ้างอัลลอฮฺเพื่อหลอกลวงมนุษย์อย่างโง่เขลาโดยไม่มีความรู้ แท้จริง อัลลอฮฺนั้นไม่ทรงชี้ทางนำแก่บรรดาผู้โหดร้ายทารุณ (อัลอันอาม : ๑๔๔)

๒- อัลลอฮฺ สُبหานะฮฺวะตะอะลา ได้ตรัสว่า :

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِيَتَفَتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾ مَتَّعٌ قَلِيلٌ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾ (النحل : ١١٦-١١٧)

ความว่า : และสุเจ้าจงอย่ากล่าวเท็จตามที่ลืงได้บอก ว่า”นี่คือ หะลาล (สิ่งอนุมัติ) นี่คือ หะรอม (สิ่งไม่อนุมัติ)” เพื่อบั่นความเท็จด้วยการแอบอ้างอัลลอฮฺ แท้จริง บรรดาผู้ที่บั่นความเท็จแอบอ้างอัลลอฮฺนั้น พวกเขาจะไม่ได้รับความสำเร็จเลย มันเป็นเพียงผลประโยชน์อันเล็กน้อย และโทษทัณฑ์อันแสนเจ็บปวดจะมีแต่พวกเขา (อันนะห์ล : ๑๑๖-๑๑๗)

๓- มีรายงานจากอบุซุร็อยยเราะฮฺ เราะวะฎิยัลลอฮฺ อันฮฺ ว่าท่านเราะฮ์ลุลลอฮฺ คีอลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าววว่า :

« مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ ». متفق عليه

ความว่า : “ผู้ใดที่กล่าวเท็จต่อฉัน(กุเรื่องเท็จโดยอ้างท่านนบี คีอลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม)โดยเจตนา เขาก็จงเตรียมที่พำนักของเขาไว้ในนรก” [มุตตะฟิ กอะลัยฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีฮ์ หมายเลข ๑๑๐ และมุสลิมตามสำนวนนี้ หมายเลข ๓]

ความประเสริฐของผู้ที่รู้แล้วสอนคนอื่น

๑- อัลลอฮฺ สُبْحَانَهِ ะฮฺวะตะอะลา ได้ตรัสว่า :

وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكُتُبَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾

(عمران : ٧٩)

ความว่า : หากแต่ (มนุษย์ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูตจะกล่าวแก่ผู้ติดตามว่า) ด้วยสิ่งที่พวกท่านได้สอนและศึกษาพระคัมภีร์มา พวกท่านทั้งหลายจงเป็นปราชญ์แห่งพระเจ้าเถิด (อาลิอิมรอน : ๗๙)

๒- มีรายงานจากอบุมุซา เราะวะฎิยัลลอฮฺ อันฮฺ ว่าท่านนบี คีอลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าววว่า :

« مَثَلُ مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِ مِنَ الْهُدَى وَالْعِلْمِ كَمَثَلِ الْغَيْثِ الْكَثِيرِ أَصَابَ أَرْضًا ، فَكَانَ مِنْهَا نَقِيَّةٌ قَبْلَتِ الْمَاءِ ، فَأَنْبَتَتِ الْكَلَاءَ وَالْعُشْبَ الْكَثِيرَ ، وَكَانَتْ مِنْهَا أَجَادِبُ أَمْسَكَتِ الْمَاءَ ، فَفَنَعَ اللَّهُ بِهَا النَّاسَ ، فَشَرِبُوا وَسَقَوْا وَزَرَعُوا ، وَأَصَابَتْ مِنْهَا طَائِفَةٌ أُخْرَى ، إِنَّمَا هِيَ قَيْعَانٌ لَا تُمْسِكُ مَاءً ، وَلَا تُنْبِتُ كَلَاءً ، فَذَلِكَ مَثَلُ مَنْ فَقِهَ فِي دِينٍ

اللَّهُ وَنَفَعَهُ مَا بَعَثَنِي اللَّهُ بِهِ ، فَعَلِمَ وَعَلَّمَ ، وَمَثَلٌ مَنْ لَمْ يَرْفَعْ بِذَلِكَ رَأْسًا ، وَلَمْ يُقْبَلْ
هُدَى اللَّهِ الَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ « متفق عليه

ความว่า : “อุปมาทางนำและวิชาความรู้ที่อัลลอฮ์ได้ส่งมาพร้อมกับการแต่งตั้งฉันนั้น เป็น
เสมือนฝนตกหนักที่ตกลงมายังพื้นที่แห่งหนึ่ง ซึ่งบางแห่งของพื้นที่นั้นเป็นดินดีที่รับน้ำ
ได้ มันจึงเกิดเป็นพืชและหญ้าขึ้นมากมายนาน และบางแห่งเป็นดินเหนียวแข็งที่รับน้ำ
ได้ อัลลอฮ์จึงให้มันเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ พวกเขาเลยได้ดื่ม ได้รด และได้เพาะปลูก และ
ส่วนหนึ่งของฝนดังกล่าวยังได้ตกลงในพื้นที่อีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นเพียงดินทราย ไม่
สามารถรับน้ำและไม่ก่อให้เกิดเป็นพืช โดยสิ่งที่กล่าวมานั้นเป็นตัวอย่างของคนที่ไม่เข้าใจ
ศาสนาของอัลลอฮ์และและได้รับประโยชน์จากสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ส่งมากับฉัน ซึ่งเขาได้รู้และ
สอนต่อให้แก่ผู้อื่น และเป็นตัวอย่างของผู้ที่ไม่ยอมเงยศีรษะและไม่ยอมรับทางนำ
ของอัลลอฮ์ที่ฉันได้นำมา ” [มุตตะฟีก อะลียฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีตามสำนวนนี้
หมายเลข ๗๙ และมุสลิม หมายเลข ๒๒๘๒]

๓- มีรายงานจากอับดุลลอฮฺ บินมัศอูด เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ
วะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

« لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَسَلَّطَ عَلَى هَلَكَتِهِ فِي الْحَقِّ ، وَرَجُلٌ آتَاهُ
اللَّهُ الْحِكْمَةَ ، فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا « متفق عليه

ความว่า : “ไม่มีการอิจฉา (ที่ไม่มีบาป) นอกจากเพียงสองกรณีเท่านั้น คือ (การอิจฉาและ
ออยากเอาเป็นแบบอย่าง) ต่อชายผู้หนึ่งที่อัลลอฮ์ได้ให้ทรัพย์สมบัติแก่เขา แล้วมันก็ถูกใช้
จ่ายไปในทางที่ดีจนหมดไป และต่อชายผู้หนึ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานวิทยปัญญาให้แก่
เขา แล้วเขาก็นำไปใช้และสอนต่อให้แก่ผู้อื่น” [มุตตะฟีก อะลียฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีตาม
สำนวนนี้ หมายเลข ๗๓ และมุสลิม หมายเลข ๘๖๖]

ความรู้จะถูกปลงล้างด้วยวิธีใด ?

๑- จากอนัส เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ เล่าว่า :

أَلَا أُحَدِّثُكُمْ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - لَا يُحَدِّثُكُمْ أَحَدٌ
بَعْدِي سَمِعَهُ مِنْهُ « إِنَّ مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يُرْفَعَ الْعِلْمُ وَيُظْهَرَ الْجُهْلُ وَيَفْشُو الرِّيَا

وَيُشْرَبَ الْخُمْرُ وَيَذْهَبَ الرَّجَالُ وَتَبْقَى النِّسَاءُ حَتَّى يَكُونَ لِحَمْسِينَ امْرَأَةً قِيَمٌ وَاحِدٌ
« . متفق عليه

ความว่า : “เอาไหมละ ฉันจะบอกคำพูดประโยคหนึ่งที่ฉันได้ฟังจากท่านเราะสูลุลลอฮ์ คืออลลัลลอฮุ อะลลัยฮิ วะสัลลัม ที่ผู้ใดที่ได้ฟังมาก็จะไม่บอกแก่พวกท่านนอกจากฉันคนเดียวเท่านั้น(ทั้งนี้ เป็นเพราะเหล่าเศาะหาบะฮ์ผู้ที่ได้ฟังมาพร้อมกับท่านอนัสคนนี้ ต่างก็ได้เสียชีวิตไปหมดแล้ว โดยหะดีษบทนี้ ท่านได้เล่าแก่ชาวบัศเราะฮ์ และท่านคือเศาะหาบะฮ์คนสุดท้ายที่เสียชีวิตที่บัศเราะฮ์ – ดู ฟัตหุ อัลบารีย์ เล่ม ๑ หน้า ๒๑๕ (ผู้แปล)) (นั่นก็คือ คำพูดที่ว่า) “แท้จริง ส่วนหนึ่งของสัญญาณวันสิ้นโลกก็คือการที่วิชาความรู้จะถูกปลงไป ความโง่เขลาเบาปัญญาจะปรากฏเด่นชัด การล่วงประเวณีจะแพร่หลาย เหล่าจะถูกลืม ผู้ชายจะหายไป และผู้หญิงจะคงเหลือจนกระทั่งผู้หญิงห้าสิบคนมีชายรับผิดชอบเพียงคนเดียว” [มุตตะฟั ก อะลลัยฮุ บันทีกโดยอัลบุคอรีย์ หมายเลข ๘๑ และมุสลิมตามสำนวนนี้ หมายเลข ๒๖๗๑]

๒- จากอับดุลลอฮุ บินอัมรุ บินอัลอาศ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ เล่าว่า : ฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮ์ คืออลลัลลอฮุ อะลลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวว่ :

« إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبِضُ الْعِلْمَ انْتِزَاعًا ، يَتَّزِعُهُ مِنَ الْعِبَادِ ، وَلَكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ ، حَتَّى إِذَا لَمْ يُبْقِ عَالِمًا ، اتَّخَذَ النَّاسُ رُءُوسًا جُهَالًا فَسُئِلُوا ، فَأَفْتَوْا بِغَيْرِ عِلْمٍ ، فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا » . متفق عليه

ความว่า : “แท้จริงแล้ว อัลลอฮ์นั้นไม่ทรงปลงล้างวิชาความรู้โดยถอนออกจากตัวปวงบ่าว แต่พระองค์จะทรงปลงล้างวิชาความรู้ด้วยการเอาชีวิตบรรดานักปราชญ์ จนกระทั่งเมื่อพระองค์ไม่ทรงทิ้งผู้รู้ไว้แม้แต่คนเดียวให้หลงเหลือ บรรดาฆะนูษีย์ก็จะตั้งหัวหน้าที่เป็นคนโง่เขลา แล้วเมื่อพวกเขาก็ถูกถาม (ในเรื่องต่าง ๆ) พวกเขาจะให้คำวินิจฉัยโดยไม่มีความรู้ พวกเขาจึงหลงผิด และทำให้ผู้อื่นต้องพลอยหลงผิดไปด้วย” [มุตตะฟั ก อะลลัยฮุ บันทีกโดยอัลบุคอรีย์ตามสำนวนนี้ หมายเลข ๑๐๐ และมุสลิม หมายเลข ๒๖๗๓]

ความประเสริฐของการรำเรียนวิชาศาสนา

๑-มีรายงานจากหุมัยดู บินอับดุลเราะฮ์มาน ว่าเขาได้ยินมุอาวิยะฮุ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ เล่าว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮ์ คืออลลัลลอฮุ อะลลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

« مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ ، وَاللَّهُ يُعْطِي وَأَنَا الْقَاسِمُ ، وَلَا تَزَالُ هَذِهِ الْأُمَّةُ ظَاهِرِينَ عَلَى مَنْ خَالَفَهُمْ حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ ظَاهِرُونَ » . متفق عليه

ความว่า : “ผู้ใดที่อัลลอฮ์ทรงประสงค์ต่อเขา พระองค์ก็จะทรงให้เขาได้เข้าใจศาสนา และอัลลอฮ์คือผู้ที่ทรงประทานให้ ส่วนฉันคือคนแบ่ง และประชาชาตินี้จะยังคงมีชัยชนะเหนือผู้ขัดแย้ง จนกระทั่งคำสั่งของอัลลอฮ์จะมาถึง โดยที่พวกเขาอยู่ในสภาพเป็นผู้มีชัย” [มุตตะฟิ ก อะลียะฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีห์ตามสำนวนนี้ หมายเลข ๓๑๑๖ และมุสลิม หมายเลข ๑๐๓๗]

๒- มีรายงานจากอุสมาน เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลยฮิ วะสลัลัม ได้กล่าวว่า :

« خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ » . أخرجه البخاري

ความว่า : “ผู้ประเสริฐที่สุดในหมู่พวกท่าน คือ ผู้ที่เรียนอัลกุรอาน และสอนมันให้แก่ผู้อื่น” [บันทีกโดยอัลบุคอรีห์ หมายเลข ๕๐๒๗]

ความประเสริฐของสถานที่รำลึกถึงอัลลอฮ์

ในโลกดุนยานี้ มีสองสถานที่ที่ถือเป็นลานสวรรค์ สถานที่หนึ่งคงที่ ส่วนอีกสถานที่หนึ่งเกิดขึ้นได้ทุกที่และโอกาส

๑- มีรายงานจากอบูฮุรَيْرَةَ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลยฮิ วะสลัลัม ได้กล่าวว่า :

« مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمِنْ بَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ ، وَمِنْ بَرِي عَلَى حَوْضِي » متفق عليه

ความว่า : “สถานที่ระหว่างบ้านของฉันกับแท่นกล่าวคำปาฐกถาของฉันนั้นเป็นลานหนึ่งในจำนวนลานต่าง ๆ ของสวรรค์ และแท่นกล่าวคำปาฐกถาของฉันนั้นตั้งอยู่บนสระน้ำของฉัน ” [มุตตะฟิ ก อะลียะฮฺ บันทีกโดยอัลบุคอรีห์ หมายเลข ๑๑๙๖ และมุสลิม หมายเลข ๑๓๙๑]

๒- มีรายงานจากอนัส บินมาลิก เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ว่าท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุ อะลยฮิ วะสลัลัม ได้กล่าวว่า :

« إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا » . قَالُوا وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ قَالَ « حِلْقُ الدَّكْرِ » .

أخرجه أحمد والترمذي

ความว่า : “เมื่อพวกท่านผ่านหน้าลานสวรรค์ก็จงหยุดแวะ” พวกเขาถามว่า “ลานสวรรค์คืออะไรล่ะ ?” ท่านตอบว่า “คือ วงรำลึกถึงอัลลอฮฺ” [หะสัน บันทีกโดยอหมัด หมายเลข ๑๒๕๕๑ ดู อัลลีลลีละฮฺ อัลเศาะฮี้หะฮฺ หมายเลข ๒๕๖๒ และ บันทีกโดยอติรมิซีย์ หมายเลข ๓๕๑๐ เศาะฮี้หุสุนันอติรมิซีย์ หมายเลข ๒๗๘๗]

๓- มีรายงานจากอบูฮุรัยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ และ อบูสะอีด อัลคุดรี๊ยะ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ว่าทั้งสองต่างยืนยันว่าท่านเราะสูลุลลอฮฺ คือลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า :

« لَا يَقْعُدُ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا حَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَنَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ . »

ความว่า : “ทุกกลุ่มชนที่รำลึกถึงอัลลอฮฺนั้น เหล่ามะลาอิกะฮฺจะพากันห้อมล้อมพวกเขา ความเราะหุมัด (ความเมตตากรุณา) จะปกคลุมพวกเขา ความสงบจะลงมาสู่พวกเขา และอัลลอฮฺจะเอ่ยถึงพวกเขาต่อผู้ที่อยู่กับพระองค์” [บันทีกโดยมุสลิม หมายเลข ๒๗๐๐]